

Groeningen

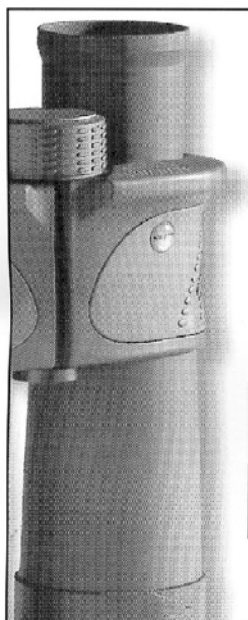
Zomer (juli) 2011, 35ste jaargang nr. 3

Een uitgave van de IVN-afdeling Groningen/Haren

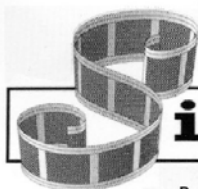

Groeningen verschijnt 4 maal per kalenderjaar

<http://www.ivn-groningenharen.nl/>

- * Fotoservice
- * Alle grote merken
compact/reflex/digitaal
- * 80 Types verrekijkers
en telescopen op voorraad
- * Ook astronomische telescopen
- * Swift - Bynolyt - Zeiss
- * Swarovski-topdealer
- * *Vriend Stichting Het Groninger Landschap*

www.combigroningen.nl

ipkes

COMBI
FOTO-VIDEO

Poelstraat 19 - 9711 PG Groningen
Telefoon (050) 312 86 84

KOM VOGELEN IN DE KAUKASUS

Geheel verzorgde vogelreizen in een ruige, vogelrijke en tot de verbeelding sprekende regio o.l.v. Nederlandse gids.

bijv. 11 daagse Najaarsreizen

Georgië voor € 1.250,-

(excl ticketprijs)

met o.a. waanzinnige roofvogel trek
en kans op 25 soorten roofvogels

Ook voor maatwerk en individuele reizen, natuurtochten, trekking,
paardrijdtochten, wijnreizen in de regio waar gastvrijheid is uit gevonden!

volledige aanbod en data:

www.kaukasusplus.nl

info@kaukasusplus.nl

t. 0031(6)23460236

Kaukasus Plus Reizen

*Reizen met een Plus in de
Kaukasus!*

Agenda

- 26 en 27 augustus Nacht van de Vleermuis
www.jaarvandevleermuizen.nl
- Aug. – oktober diverse activiteiten Woesteland (jeugd)
www.woesteland.nl
- Zaterdag 3 september Bomen in het Sterrebos
- Sept. – dec. 2011 Bomencursus
- Sept. – okt. 2011 Paddenstoelencursus 2011
- Zondag 18 september Natuurkids: Paddestoelen in het Stadspark
- Zaterdag 1 oktober De Ommelander Markt (i.h.k.v. De Eetbare Stad)
- Zaterdag 1 oktober 2e editie van de Werk-doe-dag
- Zondag 2 oktober Paddenstoelen in Appèlbergen
- Woensdag 12 oktober Natuurkids: Speuren naar Sporen en Zaden
- Zaterdag 29 oktober Vogelexcursie naar het Lauwersmeer
- Zaterdag 5 november Natuurwerkdag Suikerunieterrein
- Zondag 8 januari Hoe overleven bomen en struiken de winter
- Zondag 19 februari Een winterse speurtocht door Park Groenestein
- Zaterdag 24 maart Voorjaar in het Noorderplantsoen.

Meer informatie elders in deze Groeningen.

!! De meest actuele informatie t.a.v. de agenda is te vinden op de website:
<http://www.ivn-groeningenharen.nl/>

Yohân Bergsma
Meesterschilder

Meidoornlaan 3
9771 AN Sauwerd
tel. 050-5269734

OKER
Schildert natuurlijk

HET KLEINE REISCOLLECTIEF
kleinschalig verantwoord vertrouwd

Vogel-, Natuur- en Wandelreizen 2011

Polen , kruidenworkshop Noordoost Polen	27-8
Engeland , wandelen door het Lake District	23-9 24-10
Hongarije , kraanvogelspectakel	15-10

Vogelreizen 2012

Polen , Biebrza en Bialowieza	april/mei
Hongarije , Bükk-Tisza-Hortobágy	mei
Roemenië-Hongarije , Donaudelta en Kis-Balaton	april

Individuele reizen

Wij bieden vele individuele reismogelijkheden aan en maatwerk voor vogelaars, wandelaars, fietsers, kanovaarders en ouders en kinderen in o.a.

Albanië, Bosnië, Bulgarije, Hongarije, Kroatië, Montenegro, Polen, Roemenië, Servië, Slovenië, Slowakije, Tsjechië en Wit-Rusland.

info@hkrc.nl www.hkrc.nl 085-7853820

Wij hebben boeken over verschillende onderwerpen waaronder ***Natuur en Landschap.***

Boeken over vogels en zoogdieren, over insecten en planten, over paddenstoelen en schelpen en nog veel meer. Ook veldgidsen en flora's.

Grote voorraad KNNV-boeken.

**BOEKHANDEL
GODERT WALTER**

Nieuw adres:
Sint Walburgstraat 6
9712 HX Groningen

050-312 25 23
info@godertwalter.nl
www.godertwalter.nl

natuurlijk !

Kleding [m/v], accessoires en ondergoed, gemaakt van natuurlijke materialen.

*bamboe • hennep • ramie
zijde • linnen • (eco)katoen
alpaca • merino • kasjmier*

SCHONE ZAKEN

de specialisten in eco- en biologische kleding m/v

Boterdiep 8 Groningen

Inhoudsopgave

Van het bestuur	5
Van de redactie	7
Bomen in Appélbergen.....	8
Aankondiging Bomencursus	10
Hoe wild zijn planten?.....	10
De Eetbare Stad in Groningen	12
Griezelen in het Sterrebos	13
De verticale tuin	14
Vooraankondiging Natuurwerkdag Suikerunieterrein	16
2e editie Werkdoedag komt eraan!.....	16
Wandeling in Park Groenestein.....	17
Paddenstoelencursus 2011.....	18
IVN-programma zomer/herfst/winter 2011/2012.....	19
Excursies.....	19
Cursussen.....	21
Adressen e.d.	23
IVN-Afdeling Groningen/Haren.....	23
Bestuur.....	23
Ledenadministratie	23
Contributie/administratie.....	23
Indeling werkgroepen en coördinatoren	24
IVN Consulentschap Groningen.....	24

Van het bestuur

Beste leden en donateurs,

Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf lijkt de zomer in Nederland eindelijk te gaan losbarsten. Letterlijk bijna, want er schijnt ook al weer onweer aan te komen vanmiddag. Nou kan ik zelf op z'n tijd best wel genieten van een stevig onweersbuitje na de drukkende hitte. En ik denk dat het voor de natuur ook niet zo slecht is na de enorme droogte.

In mijn vorige voorwoord schreef ik dat het IVN er naar mijn idee vooral is om gewone mensen in aanraking te laten brengen met de gewone natuur om ons heen. Daar sta ik natuurlijk nog steeds helemaal achter. Maar het is natuurlijk ook heel leuk om eens bijzondere dingen in onze natuur te ervaren die je nou net *niet* elke dag ziet in de stad of het dorp waar je woont. Ook daarvoor heeft het IVN voldoende in huis om je deze ervaringen te bezorgen.

Ik heb dat zelf vorige week weer eens met veel genoegen mogen meemaken. Ik ben mee geweest met de vogelexcursie naar het Bargerveen in Drenthe. Met een groep geweldige enthousiastelingen (de meesten volgen momenteel de vogelcursus) gingen we onder andere 's avonds laat op zoek naar het geluid van de nachtzwaluw. Toen wij de moed al bijna hadden opgegeven in het pikdonkere, mysterieuze veen, hoorden we uiteindelijk het fascinerende geknor van deze vogel. Als toetje was er even verderop ook nog het geluid van een nest jonge bosuilen. Dit zijn toch mooie natuurervaringen die je bijblijven. Het genot van dingen ontdekken en leren zien die je daarvoor nog niet kende blijft toch altijd heel groot, ook als het om planten, vlinders, libellen, paddenstoelen gaat. Eigenlijk voor alles in het leven, bedenk ik me nu.

Op 28 mei heb ik met onze penningmeester de districtsdag van de provincie bezocht bij het IVN in Stadskanaal. Op zo'n dag leer je andere afdelingen kennen en worden ook de landelijke thema's aan de orde gesteld. Wat er momenteel landelijk speelt is bijvoorbeeld de wens om vooral kinderen en jongeren enthousiast te maken voor de natuur. Zij hebben immers de toekomst.

De meeste afdelingen hebben activiteiten voor jongeren georganiseerd. Zoals u weet heeft onze afdeling sinds kort een eigen jongerenwerkgroep Natuurkids die nu twee keer een activiteit heeft georganiseerd, met een hoge opkomst. Op de districtsdag werd gesuggereerd dat er wellicht activiteiten georganiseerd zouden kunnen worden waarbij vooral grootouders en kleinkinderen betrokken zouden kunnen worden. Een nieuwe doelgroep dus eigenlijk waar we veel van verwachten. Daar hoort u ongetwijfeld meer over de komende tijd.

Een ander speerpunt op de districtsdag is het organiseren van de Groene Maand in september. In deze maand worden, zoals u wellicht weet, de IVN-activiteiten speciaal onder de aandacht gebracht. Onze afdeling draagt daar een steentje aan bij. Hou de website www.groenemaand.nl goed in de gaten. Vooral de ‘ommetjes’, korte excursies/wandelingetjes, schijnen erg populair te zijn. Voor de kinderen is er de website www.scharrelkids.nl.

Het IVN is vooral een educatieve organisatie. Soms laten we onze stem horen als naar onze mening de (stads)natuur bedreigd wordt. Dat speelt momenteel met de dreiging van kap van de kastanjabomen aan de singels in de stad. IVN heeft zitting genomen in een klankbordgroep waarin ook bewoners, gemeente en andere organisaties zoals NMG en Bomenstichting zitting hebben. Als IVN doen we er alles aan om onnodige kap te voorkomen. De laatste ontwikkelingen lijken hierin gunstig uit te pakken. Er wordt door onafhankelijke bureaus grondig onderzoek gedaan, zodat er niet over één nacht ijs wordt gegaan. Ook op dit terrein laat het IVN duidelijk horen dat wij voor de natuur staan.

De plantencursus is afgerond en de vogelcursus loopt nog het hele jaar door. In het najaar staat er weer een bomencursus op het programma. Ongetwijfeld zal deze weer snel volgeboekt zijn, dus houdt u het goed in de gaten, ook op onze website www.ivn-groningenharen.nl. Last but not least! We hebben een nieuwe folder ontwikkeld. De ‘oude’ witgroene folder heeft na jaren trouwe dienst plaatsgemaakt voor een flitsende eigentijds ogende kleurrijke folder.

Rest mij u een fijne zomer toe te wensen!

Namens het bestuur,

Carlo Ensing, voorzitter

Van de redactie

De Groeningen voor uw neus, de zomereditie, die eind juli verschijnt. Momenteel is het al dagen aan het regenen, dit in tegenstelling tot de weersituatie in het veel eerder geschreven voorwoord van onze voorzitter. Mijn zomervakantie begon met heel veel regen. Die regen sijpelt ook in enige artikelen door. Wat dat betreft is het weer een vreemd jaar.

Zie je dat ‘vreemde’ ook terug in de natuur? Voor een deel wel, sommige planten zijn later in bloei of bomen kaler vanwege het droge voorjaar. Landelijk houdt men dit nog steeds bij over een langere tijd middels Nectarkroegen zoals ze in de Hortus Haren staan. Meer informatie is te vinden op <http://www.natuurkalender.nl/>.

In deze editie een gevarieerd aanbod aan leesvoer, van nieuwe aankondigingen (let op 2 nieuwe cursussen!!) via verslagen van excursies en cursus naar innovatieve tuinen.

Op de oproep van vorige keren is helaas weinig respons gekomen om de werkgroep PR en Communicatie te ondersteunen. Wel levert een aanmelding een mooie nieuwe look van de folder op. Edoch: enkele extra handen voor kleine taken zijn nog steeds welkom.

Houdt u ook de website in de gaten bij slecht weer of na slecht weer. De website wordt indien nodig de ochtend van een excursie aangepast als het te slecht weer is. De excursie kan worden afgelast of verplaatst!

Als laatste: de sluitingsdatum voor het inleveren van informatie, verslagen en nieuwtjes voor de herfsteditie van Groeningen 10 oktober 2011 is. Veel leesplezier gewenst met deze Groeningen!!

Kees van de Ven

Reacties

Per e-mail: ivngroeningen@planet.nl of per post: IVN-Afdeling Gron./Haren, t.a.v. de Groeningen, Postbus 1573, 9701 BN Groningen

Bomen in Appélbergen

Zondagochtend kwart voor tien. De opkomst is veel beter dan verwacht. Zeven deelnemers hebben het slechte weer getrotseerd en zijn naar de Appélbergen gekomen voor de bomenexcursie. Maar deze begint met een minder leuke gebeurtenis. Een van de deelnemers valt net na aankomst flauw. Een banaan en wat limonade kunnen haar niet voldoende op de been brengen om met de excursie mee te doen. Ze wordt door twee deelnemers in de auto naar huis gebracht en na de excursie zal de fiets bij haar huis worden afgeleverd.

Na deze schrik beginnen we met de excursie. Rondom de parkeerplaats staan al veel soorten bomen en struiken. Maar eerst lopen we iets verder door naar het fietspad langs de Hoge Hereweg. Hier staan een aantal exemplaren van de Peterselievlier. De Peterselievlier is een natuurlijke variëteit van de Gewone vlier. Door een genetische afwijking blijft de plant zijn deelbladen steeds verder opdelen waardoor het blad op dat van de Peterselie lijkt.

Excursie in de regen (foto H. van Steenis)

Dan terug naar de parkeerplaats. Langs het pad naar de parkeerplaats staan onder andere de Witte paardenkastanje (herkenbaar aan zijn blad met zeven deelbladjes), de Haagbeuk en de Kardinaalsmuts. Veel soorten die je hier ziet zijn uitheems en hier aangeplant. Als je je bedenkt dat dit deel van de Appélbergen vroeger een zwembad was, is dat niet erg

verwonderlijk. De parkeerplaats was het zwembad, met daaromheen gazons en een fietsenstalling. Bij deze voormalige fietsenstalling zien we Plataan en Vleugelnoot. De vorm van de rijen Hollandse Linden verraadt dat het vroeger een heg moet zijn geweest.

Overigens zijn de meeste bomen die we in Nederland vinden uitheems. Van de duizenden soorten bomen en heesters zijn er slechts een honderdtal inheems. Tel daarbij ook nog eens de gecultiveerde soorten en

variëteiten op, dan is het moeilijk om een gebied in Nederland te vinden waar géén uitheemse bomen staan.

Nog voor we bij het informatiebord het bos inlopen zijn de twee mensen die de vrouw hebben weggebracht weer terug en sluiten zich bij de groep aan. De wandeling gaat verder. Via de poel (Sporkehout en Meelbes) gaan we naar de zandverstuiving. Rondom de zandverstuiving staan een aantal Ruwe Berken, Zachte Berken en een Wilg.

Welke soort wilg het is, is niet met zekerheid te zeggen. De struik heeft kenmerken van de Geoorde wilg, de Grauwe wilg en de Boswilg. Deze drie soorten zijn zo nauw aan elkaar verwant dat ze goed kunnen kruisen. En de kruisingen kunnen ook weer goed met elkaar kruisen. Alle mogelijke combinaties zijn dus

Even droog tijdens de excursie (foto H. van Steenis)

mogelijk en het is heel moeilijk te bepalen tegenover welke soort wilg je nu precies staat. We houden het dus maar gewoon op de Wilg.

Er is veel over bomen te vertellen en het loopt ondertussen tegen 12 uur. Dat zou het einde van de excursie moeten zijn maar we zijn nog niet helemaal rond. Omdat iedereen natgeregent is, vragen we de deelnemers naar hun voorkeur; het rondje afmaken, of rechtstreeks terug naar de parkeerplaats. Iedereen wil door, dus maken we het rondje af. Via een stukje heide (Struikheide, Japanse Larix) en de Hoge Hereweg (o.a. Tweestijlige Meidoorn) komen we om kwart over 12 weer bij de parkeerplaats. Het was, ondanks de regen, een geslaagde excursie.

Geurt Verweij

p.s. Wil je meer weten over bomen? De plantenwerkgroep geeft dit najaar een Bomencursus. Hieronder kun je meer informatie over die cursus vinden.

Aankondiging Bomencursus

De Plantenwerkgroep organiseert dit najaar een bomencursus. In deze op de praktijk gerichte cursus staan wetenswaardigheden over inheemse bomen centraal. Ruime aandacht wordt besteed aan het herkennen van bomen, zowel in de herfst als in de winter.

De cursus start op 8 september en bestaat uit vier lesavonden op donderdag en vier bijbehorende excursies op zaterdag. De data zijn 8 en 10 september, 6 en 8 oktober, 3 en 5 november, en 1 en 3 december.

De kosten bedragen € 60, voor leden en donateurs van het IVN € 50. Opgeven kan bij Ernst Flentge, e-mail e.w.flentge@freeler.nl, of telefonisch 050-5349131. Meer details op pagina 22.

Hoe wild zijn planten?

Opnieuw hebben wij erg veel plezier beleefd aan een cursus van de plantenwerkgroep. Vorig najaar voor het eerst een cursus gevolgd over bomen. Dezelfde bevlogen begeleiders ontmoetten wij bij een introductie in de wereld van de wilde planten. We wisten het zeker: we wilden meer, mijn vriendin en ik.

Inmiddels zelf een loepje aangeschaft bij een muntenwinkel. Zo eentje die je om je hals kan hangen, dat viel me de eerste les bij de bomen al op en ik wist direct: dat wil ik ook. Zo leuk om te leren daar goed door te kijken, met de loep dicht bij je oog leerden we. Zo zie je of een geoefende aan het kijken is. We kregen een overzichtelijk verhaal te horen en zien over negen plantenfamilies.

Veel vreemde termen werden heel langzaam steeds gewoner. Systematisch proberen planten op naam te brengen bleek een echt avontuur. Was de bomenexcursie vooral educatief, net als de eerste uitstap naar de Hortus. Op de daaropvolgende excursies werd het echt veldwerk en mochten we proberen binnen de uitgezette bamboestokken planten juist te benoemen. Ah, dat zag er indrukwekkend uit op het Noordsche veld bij Norg. En als je daarbij denkt lekker ontspannen een

beetje naar plantjes kijken. Dat dus niet, want al snel merk je dat het nogal wat vergt van je aandacht om intensief te onderzoeken wat je eigenlijk ziet. En wát je dan wel niet ziet: veel meeldraden, stampers, kroon en kelkbladeren al of niet vergroeid. De composieten vond ik een ware ontdekking, de kleine madelief die uit tientallen bloemetjes bestaat. En ja, toen besloot ik ook een veldgids van de Nederlandse flora aan te schaffen om nog veel meer planten te leren kennen en te benoemen.

(foto Evert-Jan Slot)

Veel vreemde termen werden heel langzaam steeds gewoner. Systematisch proberen planten op naam te brengen bleek een echt avontuur. Was de bomenexcursie vooral educatief, net als de eerste uitstap naar de Hortus. Op de daaropvolgende excursies werd het echt veldwerk en mochten we proberen binnen de uitgezette bamboestokken planten juist te benoemen. Ah, dat zag er indrukwekkend uit op het Noordsche veld bij Norg. En als je daarbij denkt lekker ontspannen een beetje naar plantjes kijken. Dat dus niet, want al snel merk je dat het nogal wat vergt van je aandacht om intensief te onderzoeken wat je eigenlijk ziet. En wát je dan wel niet ziet: veel meeldraden, stampers, kroon en kelkbladeren al of niet vergroeid. De composieten vond ik een ware ontdekking, de kleine madelief die uit tientallen bloemetjes bestaat. En ja, toen besloot ik ook een veldgids van de Nederlandse flora aan te schaffen om nog veel meer planten te leren kennen en te benoemen.

Na mijn laatste excursie dag naar Haren waar duidelijk werd dat er vele soorten vergeet-me-niet bestaan en de oeverplant ‘egelskop’.

Op onze grote tuin bij Diverdoatsie ben ik de dag er op vrolijk verder gegaan met onderzoeken: penningkruid, jakobs ladder, radijs, beemdooievaarsbek en de zomerfijnstraal. Er staan nog veel meer planten te wachten op nader onderzoek.

(foto Evert-Jan Slot)

Aan het einde van een determineeravond bleven veel planten liggen die niemand graag mee naar huis nam. Bij thuiskomst kon ik zo mijn partner verrassen door de bos bloemen die ik uit de emmers had ‘geplukt’. Kijk, dit is de citroengele honingklaver en dit de hopklaver en dit.....prettig dat er verschillen bestaan, zo kan je elkaar steeds iets nieuws vertellen.

Ja, planten groeien overal gewoon in het wild. Hoe wild? Heel erg wild.

Denise Humalda

De Eetbare Stad in Groningen

Het groenbeleid en de ontwikkelingen van een meer duurzame voedselvoorziening treffen elkaar in Groningen in het groenparticipatieproject "De Eetbare Stad".

In dit kader worden er ook excursies en evenementen georganiseerd, zoals op 1 oktober de Ommelander Markt met zo'n 25 standhouders van regionaal geproduceerd voedsel, van geitenkaas, brood, groente, fruit, sap en wijn tot eieren en vlees. Naast te koop zal er ook van alles te proeven zijn! Meer info op <http://gemeente.groningen.nl/natuur/eetbarestad>

Griezelen in het Sterrebos

18 juni was het zover, alweer de tweede excursie van de Natuurkids. Deze keer stond erge beestjes zoeken op het programma. Acht Natuurkids kwamen, ondanks de slecht weersomstandigheden, met veel zin naar ons verzamelpunt, de Trollen van het Sterrebos!

Het eerste onderdeel was de kennismaking met het verschil tussen een spin en een insect.

Vervolgens hebben we een klein onderzoekje gedaan met pissebedden, petrishaaltjes, natte kartonnetjes en licht en donker. Op deze manier kon op een speelse manier uitgelegd worden dat deze beestjes van natte, donkere plekken houden. Het leukste, maar ook het griezeligste was natuurlijk om de pissebedden zelf van de verzamelpot naar de petrishaaltjes te verhuizen.

Daarna was het natuurlijk tijd om zelf op zoek te gaan naar beestjes. We hebben zoveel mogelijk verschillende beestjes gezocht. Dit was een groot succes! Overal werden ze vandaan getoverd. Onder bladeren, schors, onder omgevallen boomstronken, en ga zo maar door. Dat was wel griezelen hoor, want wie pakt nu die naaktslak op? En wie gaat die regenworm pakken? Toch werden de Natuurkids naarmate de tijd vorderde ook heldhafter.

Het was ook de bedoeling om de beestjes op naam te brengen. Gewapend met loepjes, loepopotjes en zoekkaarten hebben we heel veel diertjes kunnen identificeren. Zo hebben we een heleboel naaktslakken verzameld, maar ook een duizendpoot,

miljoenpoot, kever, regenwormen, heel veel pissebedden, huisjesslakken, en waarschijnlijk nog wel meer die ik zo even niet meer kan opnoemen.

Tenslotte hebben de kids zelf een huisjesslak gevormd (zie foto) en daarna met een kleurplaat en vieze broeken en handen weer naar huis gegaan.

Hoewel de weersomstandigheden niet al te best leken, hebben we een leuke middag gehad!

*De Werkgroep Natuurkids,
Namens Jelka (auteur), Pieta, Marjo, Gert-Jan, Cyril, Ina en Nadine*

De verticale tuin

Dit stukje gaat over een andere manier van omgaan met de natuur, in het bijzonder de tuin. Het gaat over de verticale tuin, een tuin die tegen bijvoorbeeld muren wordt aangelegd.

De grondlegger van deze tuinvorm is de fransman Patrick Blanc. In het begin was hij geïnteresseerd in aquaria, waar hij vervolgens de planten hierin buiten de aquaria liet groeien. Via experimenten waarbij planken en tapijt werd gebruikt kwam hij tot de verticale tuin zoals deze nu in vele projecten, musea en hotels over de hele wereld te zien is. Zie hiervoor zijn website <http://www.verticalgardenpatrickblanc.com>.

In Beijum is Hans-Peter Oort samen met Dharma Jansen-Jankie bezig een verticale tuin op zijn woning aan te leggen, zover bekend de enige in Nederland. Omdat Patrick Blanc niet al zijn geheimen tot ontwikkelen van een tuin

heeft prijs gegeven heeft Hans-Peter via experimenten met regulier materiaal van bouwmarkten en tuincentra zijn verticale tuin zelf gerealiseerd. De basis is naast kunststofplaat een vlies zoals ook door kwekers wordt gebruikt om planten op te kweken.

Een van de problemen was dat de planten bij de reguliere kwekers(tuincentra) te grote wortelstelsels bevatten welke niet geschikt zijn om te gebruiken. Via z.g. pluggen (het prilste begin van plantengroei) die nog een veel kleinere wortelstelsel hebben, wordt de tuin van planten voorzien.

In een watertank wordt regenwater opgevangen en via een besproeiingssysteem worden de planten via een vijver, -voor de nodige voedingsstoffen- van water voorzien. De verticale tuin wordt daarin als filter gebruikt om de vijver schoon te houden. De oppervlakte van de tuin bedraagt circa 20 m² en is 6 meter hoog.

Er zijn in totaal 1500 planten, circa 60 verschillende, geplant. Hieronder bevinden zich onder andere Rhododendron, Budleia, Hortensia, Heuchera, tongvaren, Ajuga, wilde aardbei, Helxine (slaapkamergeluk), Campanula, Viburnum, dwergesdoorn, magnolia en allerlei bodembedekkers. Wil je meer weten over dit project dan kun je

contact opnemen via e-mail Lokankara@home.nl en telefoon 06-33897752.

Bob Vintges

Vooraankondiging Natuurwerkdag Suikerunieterrein

Het was een groot succes dit voorjaar. Op zaterdag 5 maart staken zo'n 20 natuurliefhebbers flink de handen uit de mouwen rond de oude vloeivelden van de voormalige Groninger suikerfabriek. Ook dit najaar is het de bedoeling er weer stevig te gaan snoeien. Om zo het gebied aantrekkelijk te houden voor veel vogels en niet te laten dichtgroeien. Op **zaterdag 5 november** gaan we daarom weer lekker met zijn allen aan de slag. Met ondersteuning van de gemeente Groningen en in samenwerking met Landschapsbeheer Groningen is ditmaal gekozen om het te houden op de nationale natuurwerkdag.

Het werk zal met name bestaan uit veel snoeiwerk en sleepwerk rondom de bezinkbakken van het oude Suikerunieterrein in Groningen. Wil je ouderwets lekker direct resultaat van je inspanningen en laten zien dat dit gebied je iets waard is geef je dan op bij:
gertjanhuiskes@online.nl.

2e editie Werkdoedag komt eraan!

Op zaterdag 1 oktober aanstaande vindt de 2e editie van de Werkdoedag plaats; een actieve dag voor alle IVN en NME-vrijwilligers in Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel. Tijdens deze dag op een hippe en groene locatie in Bakkeveen (Nieuw Allardsoog) is het thema wederom Jeugd & Jongeren.

Hoe betrek je deze bij NME activiteiten: o.a. natuurdoekaarten, kinderfeestjes, inzet van natuurouders, maatschappelijke stages, inzet van Multi Media, ontwikkelen van Apps, samenwerken met andere organisaties. Deze dag is bedoeld om iets te komen halen en te brengen en samen weer concreet verder te kunnen met jeugd en jongeren. Want de jeugd is onze toekomst!

Verdere invulling en informatie over deelname aan deze gratis kaderdag volgt zo snel mogelijk! Houd dus alle nieuwsbrieven en de website in de gaten! Wanneer je nog een goede tip heb voor de invulling van deze dag: schroom niet en zet het op de mail naar [Agnes Bakker](#). Hopelijk tot dan!

Wandeling in Park Groenestein

Op 12 mei is een groep inburgeringscursisten van Agens met hun docent op pad geweest met twee begeleiders van het IVN, Bob en Janneke. De wandeling begon bij het bankje met de uilen, zo was ons verteld. Dat was gelukkig gemakkelijk te vinden.

Inburgeren in Groningen betekent ook, dat je je stad moet leren kennen. We zijn al samen naar het Gemeentehuis geweest en naar de bibliotheek. Maar het was erg leuk om ook in de natuur van onze mooie stad te zijn en te genieten van al het moois wat we te zien kregen.

Eerst werd ons de historie van het park en het huis Groenestein verteld. Mooi dat het ook zo concreet is, met een prachtig oud gebouw voor je neus en bomen om je heen van meer dan 100 jaar oud.

In het park hebben we gekeken naar de bloemen, geleerd waarom Look zonder look eigenlijk zo heet en ook, dat het oranjepijpje vaak op deze bloem zit, omdat deze vlinder daar eitjes op legt. We hebben jaarringen geteld, veel verschillende bloemen gezien zoals lievevrouwebedstro, lelietjes der dalen, daslook, heel veel daslook. Ook hebben we gekeken naar de verschillende bomen, het verschil in de stammen en de bladeren.

De reacties van de cursisten waren positief. Sommigen waren vaak langs het park gefietst, maar wisten niet, dat er zoveel moois te zien was en nog wel zo dichtbij. Ze waren ook verbaasd, dat je zomaar mag gaan wandelen in dit park.

Niet alle cursisten hadden goed begrepen, dat we door het park gingen wandelen, ze dachten dat we het huis gingen bekijken, dus sommige dames moesten op hoge hakken het pad volgen. Maar als je dit schoeisel vaak draagt, maak je nergens een probleem van....

De cursisten van Agens hebben genoten van de wandeling en het natuurschoon en ze bedanken het IVN voor de leerzame ochtend.

Anke Bos, Docent Inburgering Agens(+ foto's)

Paddenstoelencursus 2011

Ook dit najaar is er weer een paddenstoelencursus. Ditmaal met een vernieuwde receptuur! In plaats van twee theorieavonden, worden het er drie. De theoretische factor van de cursus wordt dus 50% interessanter en leuker!

Gelukkig blijft er ook veel hetzelfde. Hoofddocent is nog steeds Ben Westerink, die wordt ondersteund door Martin Power en Gert Jan Huiskes. En ook deze keer zullen de families, de verschillende leefwijken en de bekendste soorten weer de revue passeren. Alleen ietsje uitgebreider.

De theorieavonden zijn op de donderdagen 22 september, 6 oktober en 13 oktober van 19.30 uur tot 22.00 uur. Locatie is het AOC Terra, Hereweg 99, 9721 AA Groningen, Tel: 050 5297800.

De excursies zijn de zondagen 25 september en 9 oktober van 14.00 uur tot 16.00 uur. Op de cursus wordt bekend gemaakt, waar de excursies plaatsvinden.

Omdat van paddestoelen niet te voorspellen is wanneer ze tevoorschijn komen zijn er twee reservedata voor de excursies zondag 16 en 23 oktober.

De kosten zijn € 20,- per persoon.

Opgave kan bij Martin Power, via e-mail: m.power@home.nl of telefoon: 050-3131570.

IVN-programma zomer/herfst/winter 2011/2012

Excursie- en cursusprogramma

Excursieprogramma

Zaterdag 3 september: Bomen in het Sterrebos.

Vertrek om 14 uur bij het monument aan de Hereweg.

Zondag 18 september: 'Paddestoelen in het Stadspark'

Natuurkids excursie

Locatie: Stadspark

Aanvang: 14.00 - 16.00

Voor opgave en vragen kun je contact opnemen met: Jelka Vale,

Email: natuurkids.groningen@gmail.com of Tel. 050 – 752 9166.

Zondag 2 oktober: Paddenstoelen in Appèlbergen.

Vertrek om 14 uur vanaf de Parkeerplaats aan de Hoge Here Weg.

Woensdag 12 oktober: 'Speuren naar Sporen en Zaden'

Natuurkids excursie

Locatie: Recreatiegebied Kardinge

Aanvang: 14.00 - 16.00

Voor opgave en vragen kun je contact opnemen met: Jelka Vale,

Email: natuurkids.groningen@gmail.com of Tel. 050 – 752 9166.

Zaterdag 29 oktober: Vogelexcursie naar het Lauwersmeer

In elk jaargetijde een prachtig gebied om naar vogels te kijken, maar vooral nu in de trektijd. Wij vertrekken om 8.30 uur bij het transferium Kardinge en proberen om 15.30 uur terug te zijn. Opgave, graag met vermelding van telefoonnummer, bij Evert-Jan Slot, eefjewentelneefje@hotmail.com, tel. 0625426057.

Zondag 8 januari: Hoe overleven bomen en struiken de winter.

Een excursie door het Quintusbos in Glimmen.

Vertrek om 14 uur vanaf het parkeerterrein.

Zondag 19 februari: Een winterse speurtocht door Park Groenestein.
Vertrek om 14 uur bij "De uiltjes" aan het eind van de Helperbrink in Helpman.

Zaterdag 24 maart: Voorjaar in het Noorderplantsoen.

Op zoek naar stinsenplanten.

Vertrek om 14 uur bij het restaurant "Jantje zag eens pruimen hangen", halverwege het Noorderplantsoen.

WoesteLand, de jongeren van het IVN, organiseert natuurvakanties voor en door jongeren tussen de 12 en 30 jaar in binnen- en buitenland

WoesteLand

Wil je op de hoogte gehouden worden van de activiteiten van WoesteLand, hou dan de website in de gaten, of schrijf je in voor de nieuwsbrief.

www.woesteland.nl

7-9 OKTOBER
KEIGROEN Herstweekend
Leer ook eens de andere groene jongerenorganisaties van Nederland kennen! Locatie: nog niet bekend // Prijs: 25 euro // Leeftijd: 16-30 jaar

14-16 OKTOBER Zomer-Reinle
Weer even terug naar de zomer met al je nieuwe vrienden en oude bekenden // Locatie: 't Laer, Hilversum // Prijs: 25 euro // Leeftijd: 12-30 jaar

28-30 OKTOBER Gone with the wind
Beleef op het IJsselmeer op een skûtsje de kracht van de wind // Opstapleek: Sneek // Prijs: 70 euro // Leeftijd: 18-30 jaar

5 NOVEMBER Landelijke Natuurwerkdag
Werk samen met WoesteLand mee in de natuur op verschillende plaatsen in Nederland // Locatie: Volgt nog // Prijs: Grats! // Leeftijd: 12-30 jaar

8-10 JULI Zoete Zomer Zoenen
Een weekendje wennen aan de zomer en de vakantie // Locatie: 't Twiske // Prijs: 25 euro // Leeftijd: 16-30 jaar

11-17 JULI De verlichting
Van Edison tot led. Duurzame energie in een notendop // Locatie: Drenthe // Prijs: 100 euro // Leeftijd: 16-25 jaar

23 JULI - 1 AUGUSTUS An Mór
Kom naar Ierland en beleef de ups en downs van voedselproductie // Locatie: Ierland // Prijs: 290 euro incl. reis // Leeftijd: 18-30 jaar

1-6 AUGUSTUS KaBoom!
KaBoom, dat moet je doen! // Locatie: Callantsog // Prijs: 115 // Leeftijd: 12-15 jaar

8-15 AUGUSTUS In het kleine uurtje
Tijdloos de Ardennen beleven tussen de Romeinse ruïnes // Locatie: België // Prijs: 170 Euro // Leeftijd: 16-30 jaar

24-28 AUGUSTUS Wadd'n-Weekend
Een lang weekend op Texel // Locatie: Texel // Prijs: 70 euro // Leeftijd: 18-30 jaar

Cursusprogramma

Vogelcursus voor gevorderden

Dit jaar, gespreid over de periode februari tot en met december 2011, wordt de vogelcursus voor gevorderden gegeven. Helaas was de cursus al zeer snel volgeboekt.

Bomencursus

De Plantenwerkgroep organiseert ook dit najaar weer een bomencursus. In deze op de praktijk gerichte cursus staan wetenswaardigheden over inheemse bomen centraal. Ruime aandacht wordt besteed aan het herkennen van bomen, zowel in de herfst als in de winter.

De cursus start op 8 september en bestaat uit vier lesavonden en vier bijbehorende excursies.

De bijeenkomsten worden gehouden op donderdagavond van 19.30 tot 22 uur in het gebouw van AOC-Terra aan de Hereweg, tegenover het Sterrebos. De excursies zijn op de aansluitende zaterdagochtend in en om Groningen.

De data:

donderdag 8 en zaterdag 10 september

donderdag 6 en zaterdag 8 oktober

donderdag 3 en zaterdag 5 november

donderdag 1 en zaterdag 3 december

De kosten bedragen € 60, voor leden en donateurs van het IVN € 50. Opgeven kan bij Ernst Flentge, e-mail e.w.flentge@freeler.nl, of telefonisch 050-5349131.

Paddenstoelencursus 2011

Ook dit najaar is er weer een paddenstoelencursus. Ditmaal met een vernieuwde receptuur! In plaats van twee theorieavonden, worden het er drie. De theoretische factor van de cursus wordt dus 50% interessanter en leuker!

Gelukkig blijft er ook veel hetzelfde. Hoofddocent is nog steeds Ben Westerink, die wordt ondersteund door Martin Power en Gert Jan Huiskes. En ook deze keer zullen de families, de verschillende leefwijzen en de bekendste soorten weer de revue passeren. Alleen ietsje uitgebreider.

Theorieavonden:

Donderdag 22 september	van 19.30 uur tot 22.00 uur
Donderdag 6 oktober	van 19.30 uur tot 22.00 uur
Donderdag 13 oktober	van 19.30 uur tot 22.00 uur

Locatie: AOC Terra, Hereweg 99, 9721 AA Groningen, Tel: 050 5297800

Excursies:

Zondag 25 september	van 14.00 uur tot 16.00 uur
Zondag 9 oktober	van 14.00 uur tot 16.00 uur

Op de cursus wordt bekend gemaakt, waar de excursies plaatsvinden.

Omdat van paddestoelen niet te voorspellen is wanneer ze tevoorschijn komen vragen we de cursisten ook de volgende twee zondagen te reserveren voor een excursie. Mochten er op de eerste excursiedata nog geen paddestoelen zijn, dan komen deze in het vizier.

Reservedata excursies: zondag 16 oktober en 23 oktober.

Kosten: € 20,- per persoon

Opgave bij Martin Power. Email: m.power@home.nl of telefoon 050-3131570

Adressen e.d.

IVN-Afdeling Groningen/Haren

Postbus 1573

9701 BN Groningen

Website: <http://www.ivn-groningenharen.nl/>

e-mail: ivngroningenharen@gmail.nl

Bestuur

Voorzitter: Carlo Ensing (carlo.ensing@home.nl)

Tel.: 06-47871101

Secretaris: Lammert Tiesinga (L.Tiesinga@inter.nl.net)

Tel: 050-3133682

Penningmeester: Peter Driessen (boele02@home.nl)

Tel.: 050-5343781

Leden:

Maaïke Everink, Kees van de Ven, Ernst Flentge, Janneke van Steenis,
Gert Jan Huiskes

Ledenadministratie

Postbus 1573, 9701 BN Groningen.

E-mail: boele02@home.nl (Peter Driessen)

Gironummer 3742937 t.n.v. IVN afd. Groningen/Haren

Contributie/administratie

Leden zijn actief betrokken bij het IVN. Zij betalen per jaar minimaal 17,50 euro, waarvan de afdeling 8,65 euro afdraagt aan het landelijk bureau. Donateurs steunen het IVN en betalen minimaal 10,50 euro per jaar, dat geheel ten goede komt aan de afdeling.

Leden en donateurs ontvangen "Groeningen", en leden ontvangen tevens het landelijk tijdschrift "Mens en Natuur".

Leden, die "Mens en Natuur" niet thuis gezonden krijgen, dienen contact op te nemen met de afdelingspenningmeester.

Opgave, verhuizingen, overschrijvingen naar andere afdelingen en opzeggingen (dit laatste alleen voor 1 januari): aan de ledenadministratie van onze afdeling doorgeven. Betalingen geschieden per toegezonden acceptgiro of met internetbankieren.

Indeling werkgroepen en coördinatoren

Vogelwerkgroep

Maaike Everink

maaike.everink@gmail.com

Plantenwerkgroep

Janneke van Steenis, tel.: 050-5352845 jvansteenis@home.nl

Natuur- en Milieuwerkgroep Haren

Ernst Flentge, tel.: 050-5349131

e.w.flentge@freeler.nl

Wergroep stadsecologie

Lammert Tiesinga, tel.: 050-3133682

L.Tiesinga@inter.nl.net

Wergroep Natuurkids

Gert Jan Huiskes, tel.: 06-24149856

gertjanhuiskes@online.nl

Boekenverkoop

Claudia Vrieling, tel.: 050-3148314

st.steunfondsnme@home.nl

Wergroep PR & Communicatie (o.a. redactie Groeningen)

Kees van de Ven, tel.: 050-4063310

ivngroeningen@planet.nl

Kopij voor de Groeningen sturen naar

Postbus 1573, 9701 BN Groningen of ivngroeningen@planet.nl

IVN Consulentenschap Groningen

Postbus 1020, 9701 BA Groningen.

Tel: 050-3135933; e-mail: consulentenschap.groningen@ivn.nl

Vrijwilligersconsulent: Marit Stokkentreeff

IVN-Landelijk

Postbus 20123, 1000 HC Amsterdam.

Tel: 020-6228115

Website: www.ivn.nl

VOOR EEN ENERGIEZUINIGE INSTALLATIE -
GAAT U NAAR ...

LANTING
INSTALLATIEBEDRIJF BV

- centrale verwarming
- gas- en waterleiding
- zinkwerk
- luchtverwarming
- elektrische installaties
- warmtepompen
- installatie pv-panelen
- installatie zonnecollectoren

Kieler Bocht 39
9723 JA Groningen
Rijksstraatweg 94
9752 BJ Haren

UNETO-VNI

Tel. 050-5344065
Fax 050-5343757
lanting@technonet.nl

NATUURVOEDINGSWINKEL

Tel. 050 - 541 15 15

De Wiershoeck

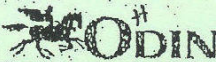
www.beijum.nl/wiershoeck

Volledig assortiment biologische voeding:

Brood (*iedere ochtend vers*)
Zuivel en kaas
Groente en fruit
Vlees en vleesvervangers
Droogwaren
IJs

Dranken
Dranken
Koek en snoep
Wijnen
Lichaamsverzorging
Schoonmaakmiddelen Etc, etc

Verkooppunt

Groente- & Fruit-abonnement

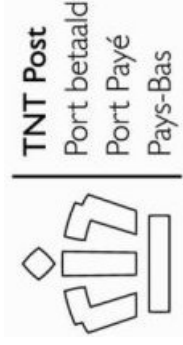
Op de fiets: gelegen aan het (fiets)pad door Beijum, richting Zuidwoldo.
Per auto: afslag Beijum-Noord, bereikbaar via Ingang Onnemaheerd, daarna links rechts af.
Open: ma. 11.30-18.00 di, 1/4m vr. 9.00-18.00 do. 9.00-20.00 za. 9.00-17.00 uur
Beijumerweg 20 (naast de schooltuinen).

Wij bezorgen iedere donderdag aan huis.
Faxnummer (050) 5792097

Drukwerk

IVN afdeling Groningen/Haren
Postbus 1573
9701 BN Groningen